

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave po 20 h za 1 cm². — Za male oglasila se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravništvó lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranišnični račun št. 96.232.

Leto XXXVI.

Celovec, 19. oktobra 1917.

Št. 42.

Zadnja pot drja. Kreka.

Truplo drja. Kreka smo v soboto popoldne spremljali na njegovi zadnji poti k počivanju pri Sv. Križu pri Ljubljani. Krekov pogreb je bil pravi odmev njegove velike ljubezni, ki je objemala vse brate in sestre na jugu monarhije. Njegov pogreb je bil izraz globoke žalosti vse Slovenije in naših južnih bratov in triumf ljubezni zedinjenih Slovencev ob Krekovi krsti. Po čemer je hrepenel Krekov veliki duh in za kar je deloval z vsemi svojimi velikimi silami, to je rodil njegov pogreb. Z nebeških višin je Krekov duh zrl v neizmerni tugi in žalosti in prisrčni ljubezni zbrane in združene Slovence z zastopniki Hrvatov in Srbov, predstavitelje jugoslovanske države v okviru monarhije in pod žezlom habsburške dinastije, ki jo je pri pogrebu zastopal deželni predsednik kranjski grof Attems.

Točno ob tretji uri se je začel pomikati žalni sprevod izpred škofijske palače, kjer je bilo od četrtka na mrliškem odru ležalo truplo največjega Slovenca, kamor ga je v velikih trumah, v nepretrgani procesiji hodil kropit slovenski narod in kjer so ga zadnjič obiskali in ob krsti položili venec njegovi tovariši v Jugoslovanskem klubu in zastopnika čeških poslancev. Glasbena Matica, 120 pevcev, je pred palačo prekrasno zapela žalostinko »Usliši nas, Gospod!« Krsto so prenesli v stolno cerkev, kjer je prevzvišeni knez in škof dr. Jeglič opravil običajne obredne molitve. Glasbena Matica je zapela »Beati mortui«. Medtem se je zunaj razporedil pogreb. Na čelu sprevoda so korakali zastavonoše s 13 zastavami; za njimi gasilna društva, otroci in bratovščine.

Na dveh vozovih so peljali vence, po večini z narodnimi trakovi, slovenskimi in hrvatskimi, pa tudi v barvah cesarske hiše in v žalnih barvah. Mnogo vencev so nosili deloma poklonitelji sami, deloma moštvo mestnega pogrebnega zavoda. Posebno lep je bil venec Jugoslovanskega kluba s slovenskim, hrvatskim in srbskim trakom. Za cvetličnimi vozovi je korakal pevski zbor »Glasbene Matice«, ki ga je vodil ravnatelj g. Hubad sam, nato sta sledila dva vozova z duhovščino, v drugem prevzvišeni gospod knez in škof.

V šesterovprežnem galavozu je za steklom počivala krsta z zemeljskimi ostanki pokojnega

dr. Janeza Ev. Kreka. Sledili so sorodniki, vitez Pogačnik kot zastopnik parlamenta in Jugoslovanski klub pod vodstvom svojega predsednika, deželni odbor kranjski, zastopan po gg. dr. Lampetu, dr. Peganu in dr. Trillerju; tržaške Slovence sta zastopala dr. Slavik in dr. Vilfan; ljubljansko mesto je zastopal župan dr. Tavčar; izvršilni odbor narodnonapredne stranke se je udeležil korporativno, jugoslovansko socialno demokracijo je zastopal ravnatelj Anton Kristan, koroške Slovence gg. dr. Janko Brejc in Fr. Smodej. Udeležil se je pogreba g. deželni predsednik kranjski grof Attems z uradništvom. Zastopani so bili tudi drugi javni uradi, zavodi, društva, korporacije iz Ljubljane in oddrugod. Čehe sta zastopala posl. František Staněk, predsednik Češkega Svaza, in posl. Navratil, Hrvate poslanci dr. Smodlaka, dr. Spinčić in dr. Dulibić, Srbe pa posl. dr. Vuković.

Sprevoda se je udeležila nepregledna množica. Ko so prvi došli na pokopališče, niso videli konca veličastnega sprevoda. Po vseh ulicah, koder se je pomikal sprevod, je delalo občinstvo v žalnih oblekah špalir in s hiš so plapolale črne zastave.

Sprevod se je ustavil pred Krekovo vilo, kjer je zbor Glasbene Matice zapel ginljivo žalostinko »Vigred se vrne«; iz glasov pevcev se je čutilo, da pojo iz globine srca: »Vigred se vrne, a prijatelja več ne bo«. Množica se je solzila in resnim možem so polzele po obrazu solze.

Pri Sv. Križu je knez in škof opravil molitve. Grob je na lepem mestu, pripravnem za velik nagrobni spomenik, ki ga bo blagopokojnemu voditelju postavil hvaležni slovenski narod.

Govor drja Korošca.

V imenu slovenskega naroda se je poslovil ob grobu predsednik Jugoslovanskega kluba, g. dr. Korošec. Govor je bil prisrčen, kakor ga je mogel govoriti le neločljiv tovariš in prijatelj drja. Kreka. Dr. Krek je bil velik kot človek, ki je posebno natanko izpolnoval Gospodovo zapoved: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.« V tej svoji veliki ljubezni se je obrnil tudi do najrevnejšega med revnimi, do svojega milega, ljubelega slovenskega naroda: »Videl si, da je tvoj narod okovan v verige, da je tlačén, da ni prost med drugimi prostimi narodi. Posebno si to videl in spoznal v nedavno minulem času, ko se je postavil ves svet proti nam, ko so nas z bajoneti gonili skozi podivjano druhal, ki je pljuvala na

nas, nas psovala in suvala, ko so naši najboljši možje ginevali v ječah. Takrat si izprevidel, kaj je trpljenje pod tujim jarmom. In v teh težkih, žalostnih časih ti je vstala misel za osvoboditev našega ubogega naroda. Jasna in lepa je bila tvoja misel. Videl si, da je naš jugoslovanski narod v tem velikem, splošnem krvavljenju postal zrel, da se osamosvoji, da si ustvari svojo lastno, neodvisno državo, da otrese s sebe tuj jarem. In ko si to spoznal, si vrgel vse strankarske okove raz sebe ter si poiskal vezi, ki vežejo celokupni jugoslovanski narod.« — »Pa kaj si nam storil! Takrat, ko smo te najbolj potrebovali, ko so se nam stavile nasproti največje težave in ovire, takrat, ko hočejo tuji navaliti na nas novo trpljenje, greš in nas zapustiš. Tvoja smrt nam bo rodila nove neprijatelje, ki skrito rujejo proti nam in nam stavijo ovire, da bi se nam ne uresničila tvoja velika ideja. Zato vzdihujemo ob tvojem grobu.

Toda bratje in sestre, ob grobu dr. Kreka ne smemo vzdihovati. Iz groba slišim glas: Levate capita vestra, ecce enim appropinquat redemptio vestra. — Pokoncu glave, ker se približuje vaše odrešenje.«

»Slišimo glas iz groba in sprejmemo tukaj pred vsem narodom tvojo oporoko.«

Prijatelj! Bog ti daj pokoj in mir, večna luč naj ti sveti, prijatelj! Z Bogom!

V imenu Češkega Svaza je govoril poslanec Staněk: Bridka žalost ni zadela samo srce slovenskega naroda in z njim ves jugoslovanski narod, ampak tudi druge Slované v Avstriji, predvsem Čehe. Češkim poslancem je bil mil in drag. V težkih in groznih dneh so utripala vaša in naša srca enako in tako mora ostati tudi v bodoče, dasiravno dr. Kreka ni več med nami. Omagali ne bomo. On lahko mirno spi z zavestjo, da bomo nadaljevali njegovo delo. Večen mu spomin!

V imenu dalmatinskih Hrvatov se je od blagopokojnega poslovlil poslanec dr. Dulibić: Kakor neka tajna moč je gnala drja. Kreka še zadnje dni pred njegovo smrtjo v ljubljeno Dalmacijo, morda, ker je čutil, kako zelo smo mi potrebni njegove ljubezni in njegovega dela. Dr. Krek nam je osnoval Zadružni Savez, on nam je osnoval gospodarsko organizacijo, in ko je bil zadnjič v Dalmaciji, je prišel na skupščino Zadružnega Saveza, da nas okrepi in izpodbuja, da nas uči, kako veže skupna vez vse Jugoslovane in kako moramo ljubiti svojo domovino. Izročam ti, prijatelj,

Podlistek.

Vaške klepetulje.

Slika. Spisal Fr. Ks. Sušnik.

Tisti dan je bil praznik krušnih kart. Pred občinsko hišo je že stala gruča žensk z raznobojnimi predpasniki in so čakale, kdaj da se odprejo vrata in se bo delila nebeška mana v obliki rožnato-barvanih — krušnih kart.

»U, je mrzlo!« je zašklebetala stara Julia s svojimi brezzobimi čeljusti in si je dahnila v roki. Vsa vas jo je zvala staro Julo. V nedeljo je prišla v cerkev in je obstala tik pod leco; med pridigo je sedela na stopnici in ko je zaslutela konec pridige, je vstala, pokleknila in izvlekla izpod pazduhe pisan robec ter si začela brisati ginjenja solzne oči. Navadno je res o pravem času zaslutela konec; včasih pa se je zmotila — ali pa so se zmotili gospod župnik — in tedaj je hudo jokala samega ginjenja nad predolgo pridigo.

»Ali ste že čuli, Frau Mica, ali ste že čuli to novico?«

»Kaj pa, kaj pa?«

»Joj, a še pa niste čuli! Vsa vas že ve.«

»Ježeš, kaj pa?«

»Kaj da se je zgodilo pri Janžetu! Ko je nekdo hotel staro Janžetovo mater zaklati!«

»Ježeš Marija!«

»Veste, vse stare ženske hočejo umoriti. Pravijo, da so one krive vojske.«

»Za sveto božjo voljo —«

»Gut morgn, Frau Julia!« prišepa Jera s svojo grčavo palico. Nosila je torbo iz onih časov, ko sta še Kristus in sv. Peter po zemlji hodila; svojo pisano ruto pa, ki jo je imela zavezano okoli vratu, je gotovo podedovala še po svoji prababici.

»Kaj pa je novega?«

»Jej, ali ste že čuli, Frau Jera?« spet začne brezzoba Julia razkladati svoje novosti.

»Ah, veste, to še ni nič! Ampak kaj se pri nas pripoveduje, jej, jej!« Pomembno je pri tem pokimala z glavo.

»Kaj pa, kaj?« In sta se nagnili k nji in sta bulili s svojim škilavim pogledom vanjo. Ona pa se je razkoračila ter zamahnila srdito z roko:

»Še ženske bodo šle k vojakom, še ženske! In šele one bodo napravile mir. Možje so zanič!«

»Hahaha,« se je zasmel mlad vojak, ki je ravno prišel mimo in slišal zadnje besede. »Seve, če pridete ve, boste kar z jezikom ugnale vse.«

Tedaj pa se je zgodilo, da so se vzravnale in so ga pogledale strupeno. In so molčale v sveti in onemogli jezi. Gotovo pa bi bil še okusil njih zgovornost, da se ni tako hitro oddaljil; in najbrž so imele ženice tudi malo vojaškega re-

špekta pred njim, ko so videle, da mu je celo orožnik salutiral. Toda komaj je izginil za ovinkom, so se razvezali jeziki in teklo in ropotalo je, kot teče voda čez planine in ropoče mlinsko kolo.

»Ali ste ga videli, Frau Julia! Ali ste ga videli! Ta študent, kak je postal, odkar je soldat!«

»Še kot smrkovca ga poznam; zdaj pa tak gospod!«

»Drugače človeka še pogleda ne, za tako zbadanje je pa dober!«

»No, in kaj mislite! Za drugega ni, kot pa dekleta mu rojijo po glavi. Uh, ali ne veste —« In se je nagnila k tovarišicam in jim je važno šepetala na ušesa.

»Ja, ja! Jaz sem ja vedela: nikoli ne pojde v črno šolo. On že ne!«

»Seveda ne bo nikoli duhovnik! »Frajle« mu mešajo pamet.«

»Ježeš, izgubljen bo! V pekel pride. Zakaj pa je šel študirat?«

»Vsej fari dela sramoto, vsej fari.«

»Nam vsem jo dela, nam vsem —«

»Izgubljen je, izgubljen! Molila bom za njegovo ubogo dušo, da se je Bog usmili in je ne potisne pregloboko doli v pekel.«

Tedaj so se odprla vrata in ženice so planile k njim in so se dregale s komolci ter odrivale druga drugo. Mimo pa je prišel dijak-vojak in se je smejal . . .

naš zadnji pozdrav kot cvetko našega polja. Bodi ti lahka črna zemlja, a narod tvoj, večno hvaležen, ti ohrani večen spomin! Čast in slava ti, prijatelj dr. Krek!

Po pokopališču so zadoneli glasovi žalostinke „Blagor mu“, tako tužno, tako mehko, tako pretresljivo, da se je začelo rahlo solziti še samo nebo, ki je ves čas med pogrebom z žalnim zastorom sivih oblakov zastiralo svetlo solnce. Množica je ihtela, zastave so se v slovo nagnile nad grobom in mnogoštevilni prijatelji-rajnega so v svojem in v imenu stotisočev kot njihovi zastopniki polagali na grob grudo slovenske zemlje.

Mili prijatelj, ljubezen in delo sta ožarjala tvoje življenje, ljubezen in delo bo tudi naše geslo! Bog ti naj tisočero povrne in blagoslovi tvoje neizmerno delovanje, narod naš pa te ohrani v večnem spominu! Počivaj mirno pri Sv. Križu, kamor bomo romali v žalostnih in veselih dneh!

Sožalja za dr. Krekom.

Smrt dr. Janeza Ev. Kreka je pretresla vso slovensko domovino, ves naš slovanski jug. Komur si naznanil tužno vest o njegovi smrti, je obledel, okamenel. Vse časopisje po širni Avstriji, brez razlike narodnosti, je o Krekovi smrti objavljalo pretresljive članke in se klanjalo pred velikim duhom dr. Krekovim. Edina izjema so bili le židovska „N. Fr. Pr.“ in nemško koroško časopisje. Posebno prisrčni so bili članki v vseh hrvatskih časopisih, tudi v vladnih. Kakor hrvaški, so se tudi slovenski časopisi kosali, kateri bi lepše proslavil spomin največjega Slovenca in to pot ni mogel drugače niti list, ki so ga ustanovili v slovenskem jeziku Nemci zoper Slovence. Posebno lep članek je rajnemu posvetila dunajska „Arbeiter-Ztg.“

Parlament. Na klopih v zbornici so ležala 11. oktobra položena črnoobrobljena smrtna naznanila v slovenskem jeziku, s katerimi Jugoslovanski klub sporoča poslancem, da ljubljenege tovariša ni več. Na Krekovem sedežu pa se je belil prekrasen šopek svežih krizantem s slovensko in hrvaško trobojnico.

Pred zbornično sejo se je vršila žalna seja Jugoslovanskega kluba. Predsednik dr. Korošec je govoril ljubljenege tovarišu in prijatelju ginljivo slovo.

Vse parlamentarne stranke so poslale klubu sožalnice. Poslanci so prihajali, brez razlike narodnosti, h klubovemu predsedniku, da izrazijo sožalje. Predsednik zbornice dr. Gross je govoril umrlemu prelepo slovo:

„Visoka zbornica! Zopet nam je smrt iztrgala dva naša tovariša iz naše srede. (Zbornica vstane.) Dne 8. t. m. je umrl poslanec dr. Janez Krek, ki se je udeleževal še v poletnem zasedanju poln gorečnosti in delavnosti zborničnih razprav ter ponovno posegel z izredno zgovernostjo v zbornične razprave. Krek je bil član te zbornice v letih 1897 do 1900 in potem nepretržno od leta 1907 dalje. — Vsled njegovega bogatega znanja in njegove goreče delavnosti ga je poslala zbornica v mnogotere odseke, in tudi v sedanjem zasedanju je bil načelnik nagodbenege odseka in član raznih drugih odsekov, kjer je z velikim razumom odlično uporabljal svoje znanje, posebno v socijalnopolitiških in tudi v narodnih vprašanjih. Dr. Krek je zavzemal v svojem narodu in v svoji stranki prav odlično mesto, kar je bilo umevno z ozirom na njegove zmožnosti. Gotovo pa ga ne bodo pogrešali le njegovi ožji tovariši, marveč tudi cela zbornica in mi vsi mu ohranimo prijazen in časten spomin.“

V imenu vlade je brzojavil ministrski predsednik:

„Povodom težke izgube, ki je doletela častiti Jugoslovanski klub s smrtjo svojega člana državnega poslanca dr. Jan. Ev. Kreka, prosim sprejeti izraze mojega najtoplejšega sočutja. Seidler.“

Sožalje slovenskega ministra. Minister dr. Ivan vitez Žolger je poslal dr. Korošču naslednje pismo:

„Vaše preblagorodje!
Velecenjeni gospod doktor!

Globoko me je pretresla tužna vest, da je dr. Janez Ev. Krek nenadoma preminul.

Na višku svojega obširnega in plodovitega delovanja je moral umreti mož, ki je svojemu narodu nesebično žrtvoval vse svoje bogate umstvene zmožnosti in srčne darove, da mu ustvari lepšo bodočnost.

Kot načelniku Jugoslovanskega kluba, čigar odlični član je bil blagopojnik, Vam izrekam svoje najiskrenejše sožalje nad to nenadomestno izgubo.

Dr. Janez Krek je mrtev. Živijo pa plodovi njegovega dela, ki mu zagotavljajo v srcu hvaležnega naroda trajen spomin.

Naj bi duh nesebične in idealne delavnosti, ki je bila blagemu pokojniku lastna, prešnil ves

naš narod ter ga dovedel do zaslužene sreče in veljave!

Sprejmite, velecenjeni gospod doktor, izraz mojega najpopolnejšega spoštovanja.

Na Dunaju, 10. okt. 1917. Žolger l. r.“

Po domovini. Družba sv. Mohorja, katere odlični sotrudnik je bil dr. Krek, je imela 11. t. m. žalno sejo, ki so se je udeležili odborniki polnoštevilno, izvzemši na fronti bivajočega odbornika.

Predsednik kanonik Jan. Vidovic se je spomnil z globoko žalostjo usodnega dogodka, ki je zadel ves slovenski narod. Nepojmljiva božja volja je vzela slovenskemu narodu prvoboritelja ob uri, ko bi ta narod najbolj potreboval. Božji poti niso naši poti in božji sklepi niso naši sklepi. Bog bo blagemu pokojniku povrnil, kar je delal in trpel za slovenski narod.

Predsedniku se je pridružil kot dolgoletni najboljši prijatelj dr. Janko Brejc: „Ko sem sprejel prežalostno poročilo, odbežal sem iz družine in se prepustil bridkim solzam. Zdelo se mi je, da se je Slovincem podrl stebel, na katerem naj bi slonela njihova boljša bodočnost. Utemeljeno je bilo upanje, da po vsestranskem znanju dr. Kreka, po njegovem poznanju oseb in razmer prične akcija, ki bo vsaj nekaj sadov rodila našemu narodu; a v tem trenutku pade ta mož! Verovati moramo, da je bilo tudi to v svojih skrajnih posledicah potrebno, in da ta izguba nas ne bo ovirala v dosegi naših namer. Dr. Krek je bil ljudski tribun, kakršnega še ni imel slovenski narod. Ta mož ni iskal dnevnih uspehov, vsemu je hotel priti na dno. Iskal je v ljudski duši temelje, na katere se da graditi bodočnost: segel je najprej po kmetu in delavcu in potem dalje po akademični mladini in drugih slojih naroda. Uspeh, ki ga danes vidimo, je priča, da je dr. Krek pravilno sodil. Ne moremo mu staviti lepšega spomenika kakor da nadaljujemo, kar je on pričel in da delamo naprej, kakor da je on še med nami. Njegov duh bo nadaljeval, kar njegova oseba ne more več propagirati.“

Družba sv. Mohorja je sklenila darovati za spomenik blagemu, nepozabnemu pokojniku 500 K, namesto venca na grob pa 500 K za slovenske begunce.

G. dr. Brejc je daroval za nagrobni spomenik 500 K, namesto venca na grob pa 500 K podpornemu društvu za slov. dijake koroške in katoliško polit. in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v ista namena po 200 K.

V žalni seji deželnega odbora kranjskega je govoril v spomin velikemu rojaku g. deželni glavar dr. Šusteršič.

Narodnonapredna stranka in socialdemokratska stranka slovenska sta izrekli svoje sožalje; tudi dr. Soukup je v imenu čeških socialistov poslal ginljivo sožalno brzojavko.

Sarajevski nadškof dr. Stadler, tržaški namestnik baron Fries-Skene in mnogo, mnogo korporacij in oseb je izreklo svoje sožalje nad prebridko izgubo dr. Kreka.

Kako je z vojsko.

Nemci so dosegli v Vzhodnem morju pred Rigo velik uspeh. V zalivu pred Rigo leži otok Oesel, ki je obvladal zaliv in so tako bili Rusi več ali manj še gospodarji nad Rigo, čeravno so jo bili Nemci že zasedli. Nemci so sedaj otok Oesel zasedli, Nemci so na otoku izkrcali čete in pognali Ruse nazaj, ki se skušajo z otoka po ladijah rešiti na kopno. Rusko poročilo pove, da je nemško mornarico pred Oesalom tvorilo osem velikih bojnih ladij, 12 križark, 40 torpedovk in tri iskalce min. Ladijski topovi so premagali obrežne topove, njihovih iskalci min so pobrali mine v morju, in nato so Nemci izkrcali eno do dveh divizij, ki so silno naglo prodirale in stoje pred glavnim mestom na otoku Arensburg. Kerensky je pozval rusko mornarico, da napade nemško mornarico. Več kot dvomljivo je, da bi slabejša ruska mornarica dosegla kak uspeh, ako bo sploh sledila temu pozivu.

Dosedaj so ujeli Nemci na otoku nad 2400 mož in zaplenili 30 topov in 21 strojnih pušk in drugega materiala. S tem je ogrožena ruska fronta v Estlandiji in jo bodo morali Rusi zopet dalje preložiti.

Na italijanski fronti napovedujejo sovražni časopisi skupno ofenzivo, da pomagajo demoralizirani Cadornovi armadi. S tem hočejo prebivalstvo navdušiti za novo zimsko vojno. Koresp. urad odgovarja na to: Če ententa misli, da bo na naši južnozpadni fronti našla kako slabo mesto, bo ravnatoko krvavo razočaranje doživela kakor na vseh drugih naših frontah.

Na visoki planoti Bajnsica — Sv. Duh so se posamezni italijanski sunki ponesrečili. Na Vrhu sv. Gabrijela se boji vedno nadaljujejo.

Na Flandernskem so Angleži nadaljevali ofenzivo in nekoliko napredovali.

V Macedoniji so Bolgari prepustili Angležem nekaj vasi.

Nationalverband proti miru.

Kdor v tej vojni trpi, si želi miru. Kdor trpljenje širokih plasti ljudstva opazuje, se mu to ljudstvo mora smiliti, in po svojih močeh si bo prizadeval za mir vsaj s tem, da bo z navdušenjem in hvaležnostjo pozdravljal besedo našega cesarja, da hoče mir. Kdor pa hoče skorajšnji mir, se mora odločiti za mir na podlagi sporazuma. Vsako drugo zatrjevanje za mir je prazno. Noben pameten človek ne bo mislil, da bi mogli sovražnike v kratkem času tako popolnoma poraziti, da bi jim narekovali mir, kakor bi ga hoteli, da bi jim naložili vojne odškodnine in si od zavojevanih dežel ohranili, kar bi sami hoteli. In če bi se to vendar le zgodilo, bi tako zmagovit mir čisto gotovo izzval novo vojno, morda celo že po preteku nekaj let. Razoroževanje bi bila prazna beseda, in vojna bremena bi postala neznosna. Kdo jamči, da bi jih naša država, oziroma narodi zmogli? Bremena so itak že brez nadaljnega oboroževanja strašna. In oboroževanje bi bilo potem še vse drugačno kakor pred vojno. Sedanja vojna kaže, kaj vse zahteva moderna vojna.

Le sporazumen mir, za katerega se je odločil in zavzel sedaj tudi naš zunanji minister grof Czernin in ki ga je predlagal sv. oče, le tak mir more jamčiti, da vsaj v doglednem času nima svet pričakovati zopet take strašne moritve, kakor je v sedANJI vojni.

Ali se more še kdo proti cesarjevi volji, proti Czerninovi izjavi in proti volji takorekoč vseh narodov monarhije osmeliti in nastopiti za mir z aneksijami, torej proti sporazumnemu miru? Človek bi mislil da ne, pa vendar se dobijo še taki ljudje.

Nemški Nationalverband je pred državnozbornim zasedanjem dne 24. septembra protestiral zoper „pacifistični“ mir (mir kakor ga želi sv. oče, na podlagi sporazuma), „ki je z življenjskimi pogoji avstro-ogrške monarhije in nemške države nezdržljiv.“ To je bilo še previdno povedano. Temu je sledil pa oklic „na Nemce Avstrije“, ki so ga podpisali samo prištaši Nationalverbanda. V tem oklicu zahtevajo „aneksijski mir“, torej mir, ki hoče nadaljevanje vojne, oziroma ki bi mu sledila nova, morda še hušja svetovna vojna, kakor je sedanja. Oklic pravi namreč: „Kakor opravičeno je splošno hrepenenje po miru, vendar ni nobenega vzroka, z omahovanjem in obupom gledati v bodočnost. Prepričani smo, da le tak mir res obljubuje trajnost, ki obenem z vojaškim zavarovanjem naših mej jamči varstvo našega blagostanja in našega narodnega razvoja... V tem spoznanju hočemo tudi mi v zaledju nepotrti vztrajati dalje in voljo, zmagati, krepiti, dokler se naši sovražniki ne zadovoljijo z mirom, ki hkrati z našim državnim obstojem jamči tudi svetovno veljavo nemškega naroda za vse večne čase...“

Dunajska „Arbeiterzeitung“ pripominja k temu oklicu: „To je skratka brutalna zahteva po zavojevalnem in nasilnem miru. Prijetni zahtevači imajo pri tem lahko stvar, s polnimi usti zahtevati sedé v zaledju in bogastvu ali v uradu ali v dostojanstvih; kaj jim, če kri v strelnih zakopih teče in revno ljudstvo trpi in strada? Nič se ne vznemirjajo, če se podaljša vojna in zahtevajo jo, nočejo miru, hočejo nadaljevanje groznega človeškega klanja! Dobro, da stoji spodaj vsa politična in moralna Nationalverbandlerija — se bo vsaj vedelo, kdo je sodeloval, da moritev ne konča! Sedaj si pa gospodje snamejo krinke popolnoma z obraza: Gospod Dobernig, načelnik Nationalverbanda, je nekemu ogrskemu radovednežu izrecno povedal, da je mir brez aneksij (priklonitev) in odškodnin nesprejemljiv, in gosp. Avgust Denk kriči takorekoč, da je odločno zoper vsak mir na podlagi sporazuma, zahteva aneksijske in odškodnine! Če se k temu pomisli še dejstvo, da nemški Nationalverband zabranjuje vsak poizkus, v avstrijski zbornici doseči resnično in krepko izjavo za mir, kakor jo je nemški državni zbor pokazal, potem je podoba te stranke nemškega meščanstva popolna: je proti miru, je za nadaljevanje vojne, je za to, da se pomnoži, poveča in postane večno gorje, ki je rodi vojna! Prišel bo dan, ko bo te degenerirane politike sodilo ljudstvo!“

Kaj porečeta Dobernig in žihpoljski Lučovnik sedaj, ko je grof Czernin s svojo izjavo v Budimpešti zavrzel njuno zahtevo za aneksijski mir? Ali bodo nacionalci še trdili, da so stebri države?

Ni težko uganiti, zakaj so ti gospodje zoper edino mogoči sporazumni mir: Kaj jim mar na-

daljevanje vojne, če je le „svetovna veljava nemškega naroda za vse večne čase zagotovljena.“ To se pravi: Naj traja vojna kakor dolgo hoče, samo da bomo mi še naprej gospodje nad drugimi hlaptci, nad Slovenci itd. Mir brez enakopravnosti narodov ni mogoč, ker je to ena glavnih zahtev sovražnikov nasproti Nemcem. Čudno! To, kar je že davna zahteva vseh tlačanih avstrijskih Slovanov, kar bi se moralo zgoditi, tudi če ne bi bil to mirovni pogoj od strani entente, odklanja nemški Nationalverband in hoče raje nadaljevati vojno. Ko bi ti gospodje le sami šli vsaj za par dni v krvavi metež, na Vrh sv. Gabrijela, kjer trohnijo kosti slovenskih polkov, ki so šli z navdušenjem v boj za cesarja, avstrijsko domovino in za svobodo svojega slovenskega naroda, ne pa za svetovno veljavo nemškega naroda.

Nationalverband razbit.

Radikalni Nemci, Wolf in njegovi pristaši, so izstopili iz nemškega Nationalverbanda. Poslanec Dobernig je iz tega izvajal posledice in odstopil kot predsednik Nationalverbanda. Kako je prišlo do tega razdora v Nationalverbandu? Wolf in njegovi tovariši, znani kričarji v parlamentu, se še vedno ne morejo sprijazniti z mislijo, da so nemški narodi tudi ljudje, ki smejo zahtevati človeške pravice; ti politiki še vedno sanjajo o nemškem državnem jeziku in nadvladi Nemcev. Ker pa so vsi ti nemški „belangi“ v zbornici splavali po vodi, dolžijo Wolfovci Nationalverband, da je bil premalo odločen. Zahtevali so, da naj člani Nationalverbanda odložijo vsa delovna mesta v odsekih in naj začnejo pasivno politiko v parlamentu. Nemški Nationalverband ima sicer v svoji sredi slabe politike, pa toliko pametni so še vendar, da Wolfovcev niso ubogali. Ako bi Nemci to storili, bi sedanja vladna večina izginila in vlada bi se morala nasloniti na slovenske stranke in jim ugoditi njihove zahteve. Čudni ljudje so ti-le nemški politiki! Vlada naj Slovanom še vedno pridržuje pravice, naj podpira vse, še tako krivične zahteve Nemcev, in če ne more vlada proti zgodovinskemu razvoju kar čez noč uničiti slovanskih narodov, pa bi vsemomski politiki pustili vlado na cedilu; obenem pa bi zahtevali, da mora vlada še zanaprej in še huje pritiskati Slovane ob zid. Posledica razdora v Nationalverbandu zna biti kriza v predsedništvu državnega zbora. Največja stranka ima v zbornici predsednika iz svoje srede. Nationalverband pa sedaj ni več največja stranka v zbornici.

Sedaj so se stranke, združene prej v Nationalverbandu, posvetovale, kako se naj nemško-nacionalni poslanci zanaprej zadržijo. Splošno so smatrali, da morajo postopati skupno, zlasti v taktičnih vprašanjih. Začasno bodo štirje načelniki skupin vodili skupno pvsle, to so dr. Waldner, načelnik agrarne skupine, posl. Denk, načelnik delavne skupine, Wolf, načelnik radikalcev, in posl. Knirsch, načelnik delavne. Posl. dr. Redlich je izstopil iz nemške „Arbeitsgemeinschaft“, ker je na shodi avstrijske politične družbe na Dunaju svoj čas povedal nekaj prav pametnih misli. Njegovi tovariši so ga pa napadli, češ, da njegov govor ni bil nemški.

Politični pregled.

Proračunski provizorij v odseku sprejet.

Vlada je mešetarila s Poljaki in jih pridobila. Sprejela je vse poljske zahteve in Poljaki bodo zato glasovali za proračunski provizorij. V proračunskem odseku je bil provizorij sprejet. Zanj so glasovali nemški nacionalci, krščanski socialci, bukovinski Rusin Wasilko in Romun Simionovici. Od Jugoslovanov in Čehov več poslancev ni bilo navzočih, naši poslanci so bili pri pogrebu tovariša Kreka. Do bojnega glasovanja ni prišlo, ker je bila večina vlade zagotovljena, opozicionalno stališče Jugoslovanov je pa dokazal njihov zastopnik dr. Laginja, ki je glasoval proti. Do bojnega glasovanja pride šele v zbornici, kjer ima vlada zase nemške nacionalce, krščanske socialce, Poljake, bukovinske Rusine, Romune in par Italijanov. Vlada bo komaj dobila večino, ako bodo v zbornici vsi Poljaki glasovali za vlado. Mnogi Poljaki niso namreč prav nič navdušeni za zvezo z Nemci proti ostalim Slovanom in se glasovanja v odseku sramujejo. Verjetno je torej, da se jih bo več glasovanju odtegnilo.

„Dinastična stranka.“

Na Dunaju ustanavljajo novo stranko z imenom „dinastična stranka“. Njen program je „delo proti italijanskemu in srbskemu iredentizmu.“ Za nas je taka stranka popolnoma odveč, ker je itak slovenski narod poleg Hrvatov najbolj di-

nastičen narod v državi. Če pa Nemci čutijo potrebo dinastične stranke, pa razumemo.

Stotnik Luze.

Posl. Winter in tovariši so v zbornici vložili interpelacijo, ker je artiljerijski stotnik Luze ranil l. 1914. korporala Bijoleka s sabljo na roki; v novembru je v Srbiji pri neki rekviziciji z revolverjem ustrelil večkrat na nekega topničarja, ki je pritekkel iz neke hiše. Čeravno ni vedel, kaj je topničar tam delal; ranjenega je izročil nekemu oficirju, da ga takoj usmrti. To se je zgodilo, nihče ni vedel zakaj. V decembru je nekega vinjenega vojaka s sabljo udaril po glavi, in ko je vojak krvav šel naprej, je stotnik jezdil za njim in ga trikrat ustrelil v prsa, da je bil takoj mrtev. Morilec je dal oba umorjena vpisati v listo izgub kot padla. Dunajsko vojaško sodišče je pa stotnika oprostilo umora in ga le zavoljo prestopka obsodilo na eno leto ječe. Vsled interpelacije se je pa stotnik na stanovanju ustrelil.

O aferi v Wagnju.

Zbornica je obravnavala 16. t. m. poročilo begunskega odseka o slučaju, ki se je dogodil v begunskem taboru v Wagnju 4. oktobra. Orožnik je ustrelil nekega dečka, ker so na orožnika metali ljudje kamenje. Komisija državnoborskih poslancev se je šla v begunski tabor sama prepričati in poizvedovati in je na podlagi teh izvedb predložil begunski odsek svoje poročilo. Poslanec Einspinner je zagovarjal vodstvo begunskega tabora in napadal begunce, Italijane. Konečno je stavljal predlog, da naj vlada poroča, ko bo sodna preiskava končana. Grof Toggenburg, notranji minister, je dejstvo obžaloval, branil pa uradništvo v begunskem taboru in obljubil, da bo orožnik kaznovan, če se izkaže njegova krivda. Dosedaj stoji zanj zadeva dobro. Einspinnerjev predlog je bil odklonjen, sprejet pa odsekov predlog. Za Einspinnerjev predlog so glasovali nemški nacionalci in krščanski socialci.

Nemški cesar v Sofiji in Carigradu.

Nemški cesar je bil v Sofiji in se je od tam odpeljal v Carigrad. Povsod je bil slovesno sprejet.

Dnevne vesti.

Slovesna zadušnica za št. dr. Kreka. V cerkvi Sv. Duha bode v petek, dne 19. t. m., ob 7. uri slovesno sv. opravilo za rajnega profesorja in poslanca g. dr. Kreka. Sv. mašo bo daroval predsednik Družbe sv. Mohorja, mil. g. kanonik Janez Vidovic.

Smrtna kosa. Dne 13. t. m. je umrl v Celovcu g. dež. sodni svetnik Jožef Schroll. Bolehal je dalje časa na vodenici. Bil je poštenjak. Pokoj njegovi duši!

Njegova ekscelencija gospod minister dr. Ivan vitez Žolger je podaril „Slovenski Matici“, katere ustanovnik je že davno, z ozirom na težavni položaj, ki se v njem nahaja društvo, znesek 100 kron z željo, da se „Slovenska Matica“ nadalje ugodno razvija, in z zagotovitvijo, da je blagemu rodoljubu „nje nadaljni prospeh zelo pri srcu“. Slava!

„Nova založba,“ zadruga z omejeno zavezo, je te dni poslala rodoljubom vabilo k pristopu. Njen namen je, zalagati knjige, brošure itd., ki so v sedanjem za bodočnost našega naroda važnem času, potrebne. „Nova založba“ bo v najkrajšem času izdala svoje glasilo „Jugoslovan“. Rodoljubom priporočamo to podjetje kar najtopleje.

„Hrvatska Država“ je oficijelno glasilo Starčevićeve strake prava v Zagrebu, ki z vso odločnostjo stoji na stališču jugoslovanske deklaracije. V eni prvih številkih je dr. Krek objavil krasen članek, ki ga o priložnosti objavimo. List je dnevnik in stane mesečno K 3:50. Uprava v Preradovičevi ulici 3.

Blatograd. Tukajšnje orožništvo je 13. okt. ovadilo okrajnemu sodišču v Trgu dve dnarici iz Marije v smrečju, ker so imele 14 dni pod svojo streho nekega dezerterja in ga preživljale. Orožniki so dobili dezerterja pod posteljo in ga aretirali.

Kotmaraves. (Redkost.) Oče in mati gospoda župnika Arnuša sta v nedeljo čisto v tihoti sredi svojih domačih, v župnišču, obhajala zlato poroko. Žal, da so zaprte meje in se vsi še živci otroci niso mogli udeležiti te tako redke slavnosti. Trije sinovi in dva vnuka služijo cesarja in se borijo za domovino, kjer si je najmlajši sin Lojzek priboril že Karlov križ, dve majhni in eno veliko srebrno svetinjo. Navzlic visoki starosti 77 let, še oče Miha s krepko roko vodijo sinovo gospodarstvo, mati 67 let stara, pa imajo v oskrbi dela v župnišču. Veliko hudih in težkih ur in nesreče, pa tudi mnogokaj tihega veselja sta preživela skupaj. Mi pa, njih otroci,

jima želimo, naj ju ljubi Bog še leta in leta in leta ohrani v zdravju in zadovoljnosti in naj jima bo neskaljena sreča na večer njunega življenja. Dedek in babica, na mnoga mnoga leta! Vama kliče cel vajin rod.

Hodiše. Srečen, da te morem sedaj zopet brati, dragi „Mir!“ Bil sem že prej dolgo časa naročnik in ostanem tudi zanaprej. Nikoli še nisi slišal kaj od mene, ali vendar enkrat se pripravim, da se oglasim v tvojih predalih. Bil sem čez dve nesrečni leti pri vojaki, marsikaj sem doživel in nekaterikrat so mi bile že štete ure. Ne bom opisal svojih doživljajev, ampak rečem le: „Bogu hvala, da sem še med živimi.“ Sedaj sem doma do nedoločnega časa. Kaj je dom, poznam šele sedaj. Prišedši domu, sem najprej vprašal, kaj je z našimi novimi zvonovi? Pa kratek je bil odgovor, da je ostal le eden, in vse druge so pobrali! Res, srce me je zabolelo, ko sem prišel v cerkev in jih ni bilo slišati. Ali bomo mogli na nje kdaj pozabiti? Jaz nikoli. Prav veselo je bilo poslušati slovensko pridigo, katere v maternem jeziku že dolgo nisem slišal. Zopet sem vprašal, kje da so pevci? „Žal tudi njih je zadela usoda“ kakor mene, tudi ti so se morali razkropiti na vse strani sveta. Sedanje petje v cerkvi je zato res žalostno. Ali ni mogoče dobiti novih pevcev? Saj je dosti deklet in žen. Kaj bi pa bilo s šolskimi dekleti? Saj imamo dobro učiteljico, bi jih gotovo dobro naučila. Saj je tudi ponekod drugod tako. Le začetek je hud. O Bog, daj, da bi bil enkrat konec te strašne morije in da bi nam zasijalo solnce miru. Veliko smo morali pretrpeti in pretrpeti, pa še bomo morali, če se nas Bog ne usmili. Vse je le kazen, vse smo zaslužili. Bog nas pozna in vidi, pa On dobro ve, zakaj nam je to poslal. „Iz tega hudega časa reši nas, o Gospod!“

Brnca. (Razno.) Vaš brnški dopisnik molči, življenje, vojska in smrt pa hodijo naprej svoja pota. Življenje, to je mladina dorašča, pa le bolj žalostno, ker ji manjka tistega potrebnega veselja in poštenega razvedrila, ki ga je bilo v mirnem času v preobilni meri. Grozna vojska je kakor mrzla burja v spomladi, ki brani nežnim cvetkam rasti in se razvijati. K pravi sreči naše mladine je potreben tudi uk in nadzorstvo. Prvega manjka, če bi tudi recimo v zimskih nedeljah ne bilo tako težko ga uvesti, drugega ni, ker so očetje večinoma v vojni službi. Mladina se mi smili! — Vojska! Te smo tako navajeni, da se je bomo morali pozneje prav odvaditi. Neprijeten dan za nas je bil samo 20. avgust. Laških ptičkov si pa ne želimo več, teh pa ne! Bog nas je obvaroval vsake škode na življenju in imetju, vendar pa je že ta strah sam na sebi nekaj zelo neprijetnega in škodljivega, zlasti za majhne otroke. Mislim, da bi se tega tudi v ponovnih slučajih ne mogli navaditi. — Tudi smrt hodi svoja pota in se ne zmeni za to, koga zadene. 24. septembra je padel na koroški fronti naš ugledni mladi gospodar pd. Bajdl v Zmotičah. Bogat na posvetnem imetju, še bogatejši na notranji duševni lepoti. Njegovemu blagemu in mehkeemu značaju so presedale grozote vojske, zato ga je Bog odpoklical. 10. oktobra pa je bridka žalost legla na Šulnikovo hišo pri Št. Jobu. Po 14dnevni hudi bolezni je preminula 15letna hčerka Mici. Tolažba: Božji vrtnar jo je presadil iz solzne doline v nebeški raj. — Tako hodijo pri nas kakor drugod svoja pota življenje, vojska in smrt!

Sele. (Razno.) Zadnja laška ofenziva je prinesla smrt tudi trem našim vojakom. V cvetju let je žrtvoval svoje življenje Valentin Kelih pd. Begmojstrov. Zvrh. Žagarjeva družina objokuje izgubo drugega sina Franca. Padel je tudi Franc Male pd. Grabnar, ki zapušča doma vdovo in 6 nedoraslih otrok. Pogrešali ga bomo kot spretnega mlinarja in izdelovalca domačega sukna. — Odlikovan z malo srebrno svetinjo je bil Janez Lajmiš, Mežnarjev. — V prvih dneh oktobra je vzel od nas slovo srednji zvon in sedaj nam poje kakor nekdanj v turških časih edini najmanjši. — Tekom enega tedna je trikrat pobelil sneg naša polja in pašnike in z njih pregnal živino in ovce v hleve.

Vovbre pri Velikovecu. Človeku ni dobro samemu biti, najmanj pa še zdaj v vojnem času, tako si je mislil mladi posestnik Burgarjeve kmetije v Št. Martnu, Boštjan Cikulnik ter si izbral vrlo in občespoštovano Mentlovo Franco za družico na potu življenja. Bili smo v pondeljek, dne 8. t. m. na Mentlovem domu spet enkrat prav židane volje, ko smo se bili pripeljali iz župnijske cerkve, kjer je mladi par poročil nevestin brat, g. kaplan Gril. Novoporočencema pa želimo mnogo sreče in božjega blagoslova. Na mnoga leta!

Guštanj. Članica naše Marijine družbe, Marija Močivnik pd. Avguštinova, se je poročila z vrlim slovenskim fantom Jožefom Matijo pd. Zdovčevim iz Kotelj. Veliko sreče!

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Guštanj-Tolstivrh. Iz italijanskega ujetništva se je oglasil rojak feldvebelj Dominik Kotnik pd. Župancev na Dobrijah pri Guštanju. V ujetništvo je prišel po težkih bojih dne 5./9. Pisal je dopisnico dne 9./9., katero so stariši z največjim veseljem sprejeli dne 7./10.

Guštanj. Poročnik Miloš Lečnik že 2 meseca ni pisal in so njegovi bratje, mati in tamošnji Slovenci zelo v skrbeh glede njega.

Guštanj. Znano gostilno „pri Kroni“ je kupil od g. notarja Ploja gospod Aleš Skutnik.

Guštanj. Dne 9. t. m. je bilo v Guštanju za občino Tolstivrh in Guštanj pregledovanje živine in sicer krav, telic in bikov. Lepši živini, ki je bila spoznana za pleme, se je vžgala na rogove črka Z. Živine s tem znamenjem Z ne bo vzela. Škoda, da se pregledovanje že ni prej vršilo, ker so morali kmetje dozdej lepe krave dati in sedaj mleka zelo primanjkuje.

Guštanj. V noči na 11. t. m. so neznani tatovi v gostilni pri gospej Pori v Guštanju ukradli več vina in izpustili po tleh 1 sod sadjevca in 2 soda vina. Natararici so tatovi ukradli nekaj denarja, obleke in zlato verižico. Žandarmerija v Javorniku tatove pridno zasleduje.

Tolstivrh pri Guštanju. Umrta je v Tolstem vrhu pri Studenčniku Antonija Vesev. — Gospodar Studenčnik je vjet na Ruskem.

Tolstivrh pri Guštanju. Krajni šolski svet v Tolstem vrhu je sklenil ustanoviti šolsko kuhinjo, da bodo otroci po zimi dobili opoldne toplo hrano.

Tolstivrh pri Guštanju. Tovarna Ravne je kupila od gosp. Fleimiša pd. Likebiča takozvano Orterjevo žago, kjer bo ob Meži pri Votli peči postavila elektrarno.

Prevalje. (Ozkotirno železnico dobimo iz Prevalj v Črno) ter so inženjerji in delavci že na delu. Škoda da se niso merodajni gospodje za železnico že pred leti odločili, ker so sedaj že 3 leta vso cesto med Prevaljam in Črno na novo pozidali, kar je stalo ogromne vsote, ki bi se bile lahko že za železnico porabile.

Koroški gospodar.

Računajmo s prihodnostjo!

Nadzornik Schneider je v Grazer Volksblattu objavil članek, iz katerega povzamemo te-le tehtne misli, ki naj bi jih merodajne oblasti resno vpoštevale:

Povsodi bo treba v bodoče bolj ko dosedaj varčevati s porabo živine in mesa. Kar bi bilo živine določene za porabo prihodnje leto, pa se mora zavoljo pomanjkanja krme že letos zaklati, se pod nobenim pogojem ne sme že letos vse porabiti. Te mesne zaloge je treba shraniti za suhih šest mesecev prihodnjega leta. Z obsežnejšim dovoljenjem, da se sme klati doma, se gospodarsko nevhvaležnih jedilcev lahko v dobrem stanju odkrižamo in pri tem dobimo dovolj osoljenega in pozneje povojenega govejega mesa, ki mora prihodnje leto nadomestiti svinjino.

Živinska vnovčevalnica v Gradcu je prevzela v Mariboru zmrzovalnico za meso za kakih 4500 klavnih goved. Če se v mestih tja do Božiča s tem oskrbijo po vseh mestih in industrijskih krajih, potem ostane le še vprašanje, kako skrbeti za meso za bojišče v l. 1918, ko bo mesa malo. Tudi to je mogoče, ako se povsod, kjer je to mogoče, namesto mnogih živinskih depojev napravijo zmrzovalnice. V živinskih depojih zdrava in rejena živina shujša, zboli, in taka se pošlje še-le na bojišče za živež. Vojaki dobijo slabo meso, in koliko krme gre pri tem v izgubo, pa tudi

koliko mesa! Naj se v zaledju živina zakolje, ko je zdrava in rejena in se meso da v zmrzovalnico. To meso se lahko potem v vozovih, kakor so za led za pivo, pošlje na fronto in s posebnimi avtomobili od zadnje postaje do čet.

S tem bi se prihranilo 33 odstotkov živine in velikansko množino krme. Najvhvaležnejše pa bi bile čete, ki bi dobile vsaj meso od dobro rejene in zdrave živine. Razbremenjen bi bil tudi transport, prihranilo bi se s tem premoga. Takojšnja rešitev tega vprašanja je nujna dolžnost. Če se to ne zgodi, potem prihodnje leto ne bo glavno vprašanje municijsko, ampak vprašanje oskrbe čet na fronti.

Še drugo sredstvo imamo, da zalagamo vojništvo z mesom. Kar je l. 1916 in 1917 morala dati Avstrija, to bi se v l. 1918 moralo zahtevati od Ogrske, kjer imajo še polne hleve pitanih volov (blagoslov dualizma! Op. uređ.). Veliko jeze in nevolje avstrijskih kmetov bi s tem prenehalo. Izginiti bi moralo tudi sedanje dejstvo, da se po vseh deželah ne oddaja živina po istem ključu in nekatere dežele mnogo več trpe kakor druge. Če tega ne storimo, potem gorje nam v l. 1918.

Perilo za vojake na bojišču.

Urad za vojno preskrbo se obrača do prebivalstva v resni in važni zadevi.

Pomanjkanje surovin onemogoča, da bi se izpopolnilo za preskrbo armade na bojišču določeno perilo. Zato bodo tretji teden oktobra po celi državi nabirali perilo. Pri tem pridejo v poštev:

1. Vse vrste moškega in ženskega perila, kakor srajce, hlače, jopiči, nogavice, žepni robci itd.
2. Otročje perilo vsake vrste, lovsko perilo, trikot itd.
3. Namizno perilo, kakor namizni prtji, cunje za prah itd.
4. Posteljno perilo, kakor rjuhe, brisače, kopalne rjuhe itd.
5. Vsake vrste obleka in sicer moška, ženska, otročja, uniforme, telovniki itd.
6. Odpadki iz volne, platna, jute, skratka odpadki vsakovrstnih tkanin. Dobrodošlo bo perilo in obleka, nova ali obrabljena, cela ali poškodovana ali raztrgana, bela ali barvasta, tudi posamezni deli.

Vsakdo, ki je more kaj pogrešati, naj se spomni naših junakov na bojišču. Perilo in obleko bodo pobirali učenci pod nadzorstvom svojih učiteljev dne 16., 17. in 20. oktobra. Gre tu za naše vojake na bojišču, za naše očete in sinove, može in brate. Uspeh nabiranja bo sijajen, če boste vsi, spominjajoč se svojih dragih na bojišču, obilo darovali. Löbl, fml. l. s.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Domač sir, čebulo, jajca in živila, ki niso pod zaporo, kupuje v vsaki množini **hotel Trabesinger** na Velikovški cesti v Celovcu. Podpirajte domač zavod!

Harmonij se takoj kupi. Ponudbe na uredništvo „Mira“.

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

v Podkloštru. Nastop takoj.

Pogoji se poižvejo pri župnijskem uradu v Podkloštru.

Hranilnica in posojilnica v Sinčivesi
r. z. z. n. z.

Naznanilo.

Uradne ure bodo od dne

1. listopada 1917

ne več od 1. do 4. ure, ampak

vsako sredo od 12. do 3. ure popoldne.

Odbor.

Kupim steklenice, sode in zamaške.

Kislo vodo vino

in razpošilja

A. Oset, p. Guštanj (Koroško).

Nabirajte in sušite gobe (jurčke)!

Vsako množino lepih suhih gob, orehov, lešnikov in brinjevega olja kupi in plača po najvišji ceni

M. Rant, Kranj (Kranjsko)

prva eksportna tvrdka deželnih in gozdnih pridelkov.

Posebno lep zaslužek se ima pri nabiranju in sušenju gob!

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeli blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245. — Povzete 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grolich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Vzgojišče za deklice (internat)

č. šolskih sester v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo štirikredno ljudsko šolo; potem večja, vsaj 16 let stara dekleta, ki dobivajo popolnega pouka in navodila v vseh za gospodinje potrebnih stvarih. — Na svoji četrt ure od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo č. šolske sestre tudi nekaj dečkov, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne 4. novembra 1917. Plačilo 50 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati č. šolskim sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke,

promese k vsem žrebanjem.